ПРОЕКТ!

НАРЕДБА
ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО В ИНСТИТУЦИИТЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Издадена от министъра на образованието и науката

Раздел I.
Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определя държавният образователен стандарт за управление на качеството в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Държавният образователен стандарт за управление на качеството в институциите - детските градини и училища включва:

1. същност, принципи и цели на управлението на качеството;
2. участници в процеса на управление на качеството;
3. условия и ред за управление на качеството.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за управление на качеството в институциите се прилага за детските градини и училищата от системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 3. Основна цел на държавния образователен стандарт за управление на качеството в институциите е да подпомогне детските градини и училищата за осигуряване на качеството на образованието.

Раздел II.
Същност, принципи и цели на управлението на качеството в институциите

Чл. 4. Управлението на качеството в институциите е непрекъснат процес на организационно развитие на детските градини и училищата, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата им.

Чл. 5. (1) Оценяването в процеса на управление на качеството се извършва чрез самооценяване и инспектиране.

(2) Самооценяването е насочено към изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от детската градина или училището.

Чл. 6. Управлението на качеството в детските градини и училищата се основава на следните принципи:

1. Ефикасност и ефективност – постигане на целите на детските градини и училищата при оптимално използване на ресурсите за постигане на резултати;
2. Автономия и самоуправление – упражняване на правомощията в детските градини и училищата за вземане на решения, съобразно предоставената им компетентност, при носене на отговорност за резултатите;
3. Ангажираност и сътрудничество между участниците в процеса – активно включване и взаимодействие на участниците в процеса за осигуряване и повишаване на качеството на образованието;
4. Непрекъснатост, устойчивост и прозрачност на процеса на управление на качеството в детската градина и училището – изграждане и прилагане на трайни механизми за планиране, изпълнение, мониторинг и отчетност, достъпни за всички участници;
5. Субсидиарност – вземане на решения на равнището, най-близко до изпълнението, като подкрепата и включването от по-високо равнище се използва само в случаите, когато това води до по-добра ефективност.

Чл. 7. Управлението на качеството в институциите е насочено към осигуряване на условия за:

1. индивидуален напредък на всяко дете и ученик, свързан с придобиване на компетентности и осигуряване на благополучие;
2. ефективно и ефикасно управление на детските градини и училищата;
3. подобряване на образователната среда в детските градини и училищата.

Раздел III.
Участници в процеса за управление на качеството в институциите

Чл. 8. Участници в процеса на управление на качеството са всички участниците в образователния процес, както и заинтересованите страни, които имат отношение към образователната институция – детска градина или училище.

Чл. 9. Директорът на образователната институция:

1. определя състава на комисията за управление на качеството;

2. организира информирането на учениците, учителите, другите педагогически специалисти, родителите и заинтересованите страни относно процедурите по управление на качеството;
3. организира, контролира и отговаря за вътрешната система за осигуряване на качеството;
4. утвърждава дейностите и процедурите за управление на качеството заедно с критериите, индикаторите и инструментите за самооценяването, както и прилагането на мерките за предотвратяване на рискове;
5. утвърждава рамката за вътрешна оценка на качеството на институцията;
6. може да утвърди политики и мерки за осигуряване и подобряване на качеството на образователния процес, по предложение на обществения съвет към институцията, в съответствие с чл. 269, ал. 1, т. 3 от ЗПУО;
7. организира и управлява внасянето на подобрения в детската градина или в училището;
8. утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването;
9. утвърждава доклада за резултатите от проведеното самооценяване и осигурява публикуването му на интернет страницата на детската градина или на училището.

Чл. 10. Комисия по управление на качеството:

1. извършва анализирането в процеса на управление на качеството;
2. предлага дейности, необходими за постигане на управление на качеството в институцията;
3. осъществява цялостната дейност по самооценяване;
4. предлага средствата за измерване на ефективността на образователния процес и на взаимодействието между участниците в него;
5. разработва и предлага на педагогическия съвет собствена рамка за качеството в институцията с процедурите и инструментите за самооценяване, както и мерките за предотвратяване на рискове;
6. разработва годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
7. изготвя годишен доклад с резултатите от проведеното самооценяване.

Чл. 11. Педагогическият съвет в детската градина и училището предлага и приема:

1. собствената рамка за качеството в институцията, както и дейностите процедурите и критериите за самооценяване в детската градина или училището;

2. дейностите за управление на качеството със съответните отговорни лица;
3. мерките за предотвратяване на рискове;
4. годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
5. годишен доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

Чл. 12. Дейностите по анализирането в процеса на управление на качеството се извършват след изготвяне и утвърждаване на доклада по самооценка на качеството, съгласно годишния план за дейността на институцията за съответната учебна година.

Чл. 13. Дейностите по планирането в процеса на управление на качеството се извършват след доклада от самооценката, преди началото на всяка учебна година.

Чл. 14. Изпълнението на дейностите в процеса на управление на качеството се осъществява непрекъснато в рамките на учебната година.

Раздел IV.
Условия и ред за управление на качеството в институциите

Чл. 15. (1) Управлението на качеството в детските градини и в училищата се осъществява чрез създаване и прилагане на вътрешна система за управление на качеството за всяка отделна институция, като част от разработването и прилагането на конкретни политики, които гарантират развитието на институцията, подобряване на процесите, осигуряващи качество на образователния процес, личностното развитие на децата и учениците и повишаването на резултатите от обучението им.

(2) Създаването и прилагането на вътрешна система за управление на качеството се основава на следните рамки за вътрешна оценка на качеството:

1. за предучилищно образование (Приложение 1),
2. за училищно образование (Приложение 2).

(3) Всяка институция може да избере онези критерии, които са най-съществени, подходящи и постижими спрямо конкретните й цели и налични ресурси.

Чл. 16. (1) Детската градина или училището, при спазване на принципите по чл. 6 използва съответната рамка по чл. 15, ал. 2 за създаването на институционална рамка за вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от детската градина или училището.

(2) Комисията по управление на качеството разработва институционалната рамка за вътрешна оценка на качеството в детската градина или училището, процедурите и инструментите за самооценяване, както и мерките за предотвратяване на рискове и предлага на вниманието на педагогическия съвет за обсъждане и приемане.

(3) Директорът утвърждава приетата от педагогическия съвет институционална рамка за вътрешна оценка на качеството в детската градина или училището, заедно с процедурите, инструментите за самооценяване и мерките за предотвратяване на рискове.

Чл. 17. Вътрешната система за управление на качеството в детските градини и в училищата се отнася до:

1. целеполагането, анализирането, планирането, изпълнението на дейностите, самооценяването и внасянето на подобрения в работата на детската градина или на училището;
2. изборът на критерии, индикатори, процедури и инструменти в определените области на самооценяване;
3. ролята и отговорностите на органите и участниците в процеса на управление на качеството;
4. работата на комисията за управление на качеството в детската градина или в училището.

Чл. 18. Вътрешната система за управление на качеството е съвкупност от дейности за:

1. определяне на потребностите и очакванията на участниците в образователния процес и на заинтересованите страни, които имат отношение към конкретната детска градина или училище;
2. определяне на цели, дейности, индикатори и отговорни лица за постигане на очакваните резултати от процеса на управление на качеството;
3. определяне и осигуряване на ресурсите, необходими за постигане на целите на управление на качеството;
4. определяне на дейности и на начини за измерване на ефективността и ефикасността на образователния процес и взаимодействието между участниците в образователния процес;
5. определяне и прилагане на мерки за предотвратяване на рискове;
6. реализиране на дейности за постоянно подобрение.

Чл. 19. Анализирането в процеса на управление на качеството е насочено към подобряване на приоритизирането, координацията и изпълнението на дейностите, които целят постигане на устойчиви резултати от прилагане на политиките за повишаване на качеството и се основава на информация за:

1. потребностите и очакванията на участниците в образователния процес и на заинтересованите страни;
2. образователната среда;
3. резултатите от работата на детската градина или на училището;
4. идентифицирани рискове.

Чл. 20. Планирането на дейностите в процеса на управление на качеството се извършва на основата на резултатите от анализирането в процеса на управление на качеството и включва определяне на:

1. дейностите със съответните отговорни лица, необходими за постигане на целите на управление на качеството;
2. ресурси, необходими за постигане на целите на управление на качеството;
3. дейности и начини за измерване на ефективността на образователния процес и взаимодействието между участниците в образователния процес;
4. мерки за предотвратяване на рискове.

Чл. 21. Изпълнението на дейностите се осъществява чрез:

1. осигуряване на ресурси, необходими за постигане на целите на институцията за управление на качеството;

2. прилагане на начини за измерване на ефективността и ефикасността на образователния процес и на взаимодействието между участниците в образователния процес;

3. прилагане на мерки за предотвратяване на рискове.

Чл. 22. (1) Самооценяването в предучилищното образование се извършва чрез изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставеното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от детската градина в съответствие с рамката по чл. 15, ал. 2, т. 1, в следните области:

1. достъп;
2. персонал;
3. образователно съдържание;
4. наблюдение и оценка;

5. управление и финансиране.

(2) Областта достъп включва: осигурен достъп за всяко дете, мерките за насърчаване на редовно посещение и социалното приобщаване, съответствие с нуждите и желанията на семействата и на децата, подготовка и организиране на ефективно сътрудничество с родители.

(3) Областта персонал включва: квалификацията на персонала (първоначална и продължаваща), осигурени благоприятни условия на труд, включително професионално ръководство, създаващи възможности за наблюдение, рефлексия, планиране, работа в екип и анализ.

(4) Областта образователно съдържание включва: формулиране на педагогически цели, ценности и подходи, които дават възможност на децата да разгърнат пълния си потенциал и адресира тяхното социално, емоционално, когнитивно и физическо развитие и тяхното благосъстояние; планирана подкрепа за развитието на способностите на децата, в т.ч. в сътрудничество с колеги и с родители.

(5) Областта наблюдение и оценка включва: събиране на информация и данни с цел планиране на политики и мерки за повишаване на качеството, в т.ч. и за постиженията на децата, координиране на дейностите по наблюдение и оценка с други отговорни институции (община, Регионално управление на образованието, Министерство на образованието и науката).

(6) Областта управление и финансиране включва: ясно, споделено разбиране за ролята и отговорностите на всички заинтересовани страни, ефективно взаимодействие и сътрудничество между тях, планиране, изразходване и отчетност на бюджета, които подпомагат осигуряването на висококачествено предучилищно образование; използване на налични възможности за финансиране по програми и проекти.

Чл. 23. (1) Самооценяването в училищното образование се извършва чрез изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставеното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището в съответствие с рамката по чл. 15, ал. 2, т. 2 в следните области:

1. образователен процес;
2. управление на училището;
3. институционална среда.

(2) Областта образователен процес включва: резултатите от обучението и ефективността на взаимодействието и прилагането на компетентностния подход в процеса на обучението, възпитанието и социализацията, на управлението на класа, на оценяването, на осигурената подкрепа за личностно развитие и на екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти за индивидуалния напредък на всяко дете и ученик.

(3) Областта управление включва: управление на човешките ресурси в т.ч. ефективност на квалификациите, атестиране на педагогическите специалисти, управление на финансовите, информационните и технологичните ресурси, управление на партньорствата за развитие на училището за повишаване резултатите от образователния процес, както и ефективно лидерство.

(4) Областта институционална среда включва: физическа среда и информационно и библиотечно осигуряване на училищата, развитие на организационната култура на училището, развитие на среда за подкрепа и ефективно взаимодействие между всички участници в образователния процес и с всички заинтересовани страни, както и удовлетвореност на участниците в образователния процес.

Чл. 24. (1) Дейностите по самооценяване в институциите се извършват ежегодно и се осъществяват с помощта на инструментариум за измерване на качеството, определен от комисията по качество в съответствие областите, посочени в рамките по чл. 15, ал. 2.

(2) Самооценяването, като елемент от управлението на качеството, се извършва на основата на анализ на данни за образователните резултати, резултатите от изпълнението на плана за действие към стратегията за развитие на институцията и съответната самооценка на работата на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал обратната връзка, получена от заинтересованите страни.

(3) Самооценяването на институцията завършва с доклад, в който се извеждат силните страни и областите за подобрение и се формулират предложения за конкретни мерки и дейности в посока подобряване на качеството на предлаганото в институцията образование.

(4) Докладът по ал. 3, както и предложените в него мерки и дейности за подобряване на качеството на образованието в институцията се разглеждат и приемат на заседание на педагогическия съвет всяка година в срок до 15 септември.

(5) Приетите от педагогическия съвет по ал. 4 мерки и дейности за осигуряване на качеството, както и предложените мерки и дейности за подобряване качеството на предоставяното образование в съответствие с чл. 263, ал. 4, т. 1 от Закона за

предучилищното и училищното образование се включват в годишния план за дейността на институцията.

(6) Докладът от проведената самооценка на качеството се публикува на интернет страницата на институцията в петдневен срок след провеждането на педагогическия съвет по ал. 5 и утвърждаването му от директора.

Чл. 25. Докладът от самооценяването съдържа:

1. резултатите от самооценяването и информация за използваните инструменти;
2. сравнение на резултатите по критериите с предходния период на самооценяване, ако е приложимо;
3. анализ на получените резултати;
4. постижения и добри практики;
   предложения за подобрение.

Чл. 26. Годишният план за дейността на институцията се актуализира ежегодно в зависимост от резултатите от процеса на самооценяването и нейното развитие.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Тази наредба влиза в сила от учебната 2026 - 2027 година.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 4 във връзка с ал. 2, т. 15 от Закона за предучилищното и училищното образование.

ПРОЕКТ